

Lärarmaterial till pedagogisk film om kriminalteknik

Vad roligt att du har hittat till vår digitala visning om kriminalteknik. Filmen samt lärarmaterialet är tänkt att kunna användas på högstadie- och gymnasienivå. Vårt förslag på lektion nedan går givetvis att frångå och om man vill kan man använda materialet för sig och koppla till flera olika ämnen som psykologi, kriminologi, samhällskunskap, naturkunskap, lag och rätt osv. Syftet med materialet är att visa hur polisen arbetar rent praktiskt efter att ett inbrott har skett och att eleverna ska få inblick i några vanliga metoder som polisen använder för att säkra spår på en brottsplats.

Förslag på lektion, tidsåtgång ca 60 minuter:

- Filmvisning
- Diskussion kring frågor om det man lär sig i filmen
- Vittnesövning som avslutning

Film

Filmen om kriminalteknik beskriver genom ett påhittat inbrott tre vanliga metoder som kriminaltekniker använder för att ta reda på vad som har hänt, vilka spår man kan hitta, samt om det går att knyta en person till spåren. Fokus är på de praktiska metoderna som kriminaltekniker använder.

Nedan är förslag på frågor som eleverna kan ha med sig redan innan de tittar på filmen eller så ställer man de efteråt.

- Varför ska man göra en avgjutning av verktygsspår?
- Varför är det bra för polisen om ett verktyg som använts vid ett inbrott är slitet eller lite trasigt?
- Varför är skospår en ”färskvava”?
- Vad heter läran om fingeravtryck?
- När användes fingeravtryck som bevisning första gången i en domstol i Sverige?
- Vad hade hänt med fallet om fingeravtrycket inte redan fanns registrerat i fingeravtryck och signalementsregistret?
- Varför tror vi att det är just inbrottstjuven som har druckit ur flaskan?¹
- Vilka andra typer av spår än fingeravtryck skulle man kunna hitta på flaskan?

¹ Den är slängd på golvet efter att den blev urdrucken. I de flesta hem hamnar inte tomma på flaskor på golvet utan i återvinningskärl under diskbänken.

- Vilket är enligt dig det enskilt viktigaste spåret som hittas i filmen? Motivera?
- Tänk som en inbrottstjuv. Hur skulle du försöka ljuga dig fri? ²

Vittnesövning

Syftet med denna övning är att visa på hur svårt det är att vara ett bra vittne. Övningen kan genomföras både på distans och i klassrummet.

Gör upp med någon i förväg innan lektionen som får agera ”brottsling”. Se till att personen kommer in i bild eller in i klassrummet. Eleverna ska inte veta på förväg att någon kommer och avbryter lektionen. Det spelar ingen roll ifall det är en person som är bekant för eleverna sen tidigare t ex en lärare eller annan skolpersonal. Se till att prata med personen i ungefär en minut (förslagsvis om något praktiskt som inte har med lektionen att göra, typ ”Mötet i eftermiddag är ändrat till annan tid och plats...”) och se till att eleverna kan se personen så tydligt som möjligt. Efter att personen har gått ur bild/klassrum. Förklarar du att personen ni nyss såg är efterlyst av polisen och man måste gå ut med ett signalement på personen. Eleverna får tio minuter på sig att själva (om det är distansundervisning) eller två och två om det är undervisning i klassrummet att beskriva personen. Tänk på att se till att eleverna håller sig enskilt eller två och två så att de inte påverkar varandras vittnesmål. Efter tio minuter ska de ha skickat in eller skrivit ned signalementsbeskrivningarna och du läser sedan upp resultatet.

- Längd, kroppsbyggnad, kön
- Ålder,
- Hårfärg, ögonfärg,
- Kläder, skor
- Ansikte,
- Övriga kännetecken

² Den misstänkte skulle rent teoretiskt kunnat ha hållit i flaskan på Systembolaget, ställt tillbaka den i hyllan varpå den köptes av personen som fick inbrott. Dock så måste den misstänkte fortfarande förklara varför hans skoavtryck finns på brottsplatsen samt varför det verktyg som matchar verktygsspåren hittades under husrannsakan.

Med största sannolikhet kommer det vara en stor variation i hur personen beskrivs. Ofta när den här övningen görs kan man fråga sig om det ens är samma person som de olika eleverna i klassen har sett. Man kan också ta in personen i bild/klassrummet efter man gått igenom signalementsbeskrivningarna för att på så sätt få facit.

Syftet med övningen är att visa på hur svårt det är att vara ett bra vittne och hur det i sin tur påverkar polisens arbete. Har man ett bristfälligt signalement att gå på vid t ex ett personrån är det inte konstigt att man vid spaning efter gärningsmannen riskerar att kontrollera människor som inte haft med saken att göra. Att inte kontrollera personer som stämmer in på signalementet är ju inget alternativ.

Lycka till!

Läs mer om polisens olika register här:

<https://polisen.se/lagar-och-regler/behandling-av-personuppgifter/polisens-register/>